

עדכון מבית המדרש להלכה בהתישבות

- אמונת אי"ש -

קרן המדע והתורה
המרכז הירוק

לאתר בית המדרש <

מה חדש בבית
המדרש?

כמידי שנה יתקיים בע"ה
לאחר הפסח יום עיון
למבקשי תורה בעניינים
הנוגעים למצוות ארץ
ישראל בירושלים ובני ברק.

בבני ברק - ביום שני כ"ד
ניסן בשעה 16:00

בירושלים - ביום שלישי כ"ה
ניסן בשעה 16:00

מצורף הזמנה

מצורף לוח אחוזי ערלה
לקיץ תשע"ט

במסגרת הפעילות
הברוכה להפצת תורת
ארץ ישראל על ידי בית
המדרש להלכה
בהתישבות, מוציא בית
המדרש ידיעון הליכות

סוגיות אקטואליות בנושאים שונים הנוגעים למצוות התלויות בארץ

ביעור וידוי מעשרות

שתי מצוות נצטוונו בשנה הרביעית ובשנה השביעית והן:

- מצות ביעור מעשרות
- מצות וידוי מעשרות

מצוות ביעור מעשרות

בפרשת ראה[1] כתוב "מקצה שלוש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההיא והנחת בשעריך". בסוף שלוש שנים דהיינו בשנה הרביעית, תוציא את כל המעשרות של שלוש השנים הקודמות. שלא ישארו ברשותך תרומות ומעשרות משלוש שנים אלו.

זמן הביעור

זמן הביעור הוא בפסח של השנה הרביעית. י"א בערב פסח וי"א בערב שביעי של פסח, ונהגו לבער בערב פסח.

מצות ביעור מעשרות כוללת:

א. להפריש קודם זמן הביעור מכל הטבל המשתייך לשנים א,ב,ג, לשמיטה את כל התרומות והמעשרות שצריך וכן להפריש חלה ממה שחייב בחלה.
ב. לתת את המתנות לכהן ולעני כל אחד כדינו, את אותם המתנות שנוהגים בזמננו לתת.
ג. לאבד את המעשר שני והרבעי ע"י שריפתם או איבוד אחר. וכן את המטבעות שחיללו עליהם את המעשר שני ורבעי לאבד ע"י השלכה לים (במקום עמוק מאד), או ע"י איבוד אחר.

מה חייב בביעור

כאמור חייבים בביעור גידולים המשתייכים לשלוש השנים הקודמות, לכן:

ירקות שנקטפו אחרי ראש השנה תשע"ט, לא חייבים בביעור בפסח זה כי הם שייכים לשנה הרביעית (לכן כל הירקות הטריים לא חייבים בביעור), כמו כן קטניות שהביאו שליש גידולם אחרי ראש השנה תשע"ט לא חייבים בביעור, וכן פירות שחנטו אחרי ט"ו בשבט תשע"ט לא חייבים בביעור. כל פירות שהם טבל או ספק טבל חייבים בביעור. פירות "דמאי" אינם חייבים בביעור, לכן, מי שנוהג לעשר בביתו מכל

שדה אשור יוצא מספר פעמים בשנה. עם שדרוג הידעון לאחרונה והגדלתו, הננו שמחים לבשר כי ישנה אפשרות לקבל את הידעון במייל על פי הסכמתך.

לקבלת הידעון שלוח מייל חוזר <

תוכן העניינים לגיליון 204

ביעור מעשרות

- ביעור חלה
- הוראות מהגרש"ז זצ"ל
- וידוי מעשרות- בחו"ל

שריפת חלה

הפרשת אורח

הפריש ולא ברך- להשאל

אגנס- ירק או עץ

לוח אחוזי ערלה

כלאי הכרם

היוצא בימי ניסן ורואה אילנות בליבלובן מברך "ברוך שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להנות בהם בני אדם"

המוצרים אפילו אלו שהם תחת כשרות מסומכת, אינו חייב להפריש מאותם מוצרים לפני פסח כיון שדינם אינו חמור מפירות דמאי, אלא ישאירם ברשותו ויפריש לפני שרוצה לאכול.

פירות רבעי התלושים בזמן הביעור חייב לבערם או לפדותם ולבער המטבע, אפילו פירות שחנטו אחרי ט"ו בשבט. מאפים ומוצרים החייבים בהפרשת חלה חייבים בביעור, גם מה שנעשה בשנה זו.

נתינת המתנות

כאמור מצות ביעור כוללת הפרשת המתנות ונתינתם ולכן בתחילה צריך להפריש מכל המוצרים של טבל וספק טבל ולקרוא להם שם. יש אומרים שאת התרומה הגדולה ואת תרומת המעשר והחלה שמפריש צריך לבער בשריפה (וי"א בקבורה) לפני כניסת החג. וי"א שזה אינו מכלל מצות ביעור [ומכל מקום יזהר שלא יגיע לידי תקלה].

הנוהגים לתת מעשר ראשון ללוי מטבל ודאי בכל השנים צריכים ליתן את המעשר ראשון ללוי קודם זמן הביעור. מעשר עני שהופרש מפירות טבל יש ליתנו לעניים או לגבאי צדקה עבור עניים קודם זמן הביעור.

איבוד מעשר שני ורבעי

מעשר שני ורבעי יש לאבדם או לחללם על מטבע של עשר אגורות (שבשנה זו יש בו שוה פרוטה) ולאבדו. כמו כן כל המטבעות שברשותו שחילל עליהם במשך השנים מעשר שני ורבעי כולל הפרוטה החמורה שבהם, יחללם על מטבע של עשר אגורות (שווה פרוטה), ויאבד את המטבע מן העולם על ידי שיזרוק את המטבע לים, או על ידי שיקלקלו אותו באופן שאינו ראוי לשימוש [לרתך או לעקם ע"י צבת וכדו']. אפשר גם למסור לוועדות כשרות מסוימות שזורקים את המטבעות לים.

יש הנוהגים לחלל את המטבע על אוכל שלא הוכשר לקבל טומאה בשווי של פרוטה כגון אגוזים ושקדים, ולאבדם.

עבר זמן הביעור ולא ביער

אם עבר זמן הביעור ולא ביער את מה שהיה חייב ביעור, הוא לא נאסר באכילה וחייב לבערו כנ"ל מיד כשזכר. וכן אם קנה פירות שלא ביערו אותם חייב באותו יום לבערם וכל יום שאינו מבערם עובר על מצות ביעור. אמנם פירות רבעי (וכן מעשר שני) או מטבעות שיש בהם קדושת רבעי ומעשר שני שלא ביערום, יש אומרים שנאסרו וכבר אי אפשר לחללם אלא צריך לאבדם מן העולם.

מצוות וידוי מעשרות

מצוות וידוי מעשרות - בפרשת כי תבוא (דברים כו, יג - טו): "כי תכלה לעשר את על מעשר תבואתך בשנה השלישית שנת המעשר ונתת ללוי לגר ליתום ולא למנה ואכלו בשעריך ושבעו. ואמרת לפני ה' אלוקיך בערתי הקודש מן הבית וגם נתתיו ללוי ולגר ליתום ולא למנה ככל מצוותך אשר ציוויתני. לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי, לא אכלתי באוני ממנו ולא בערתי ממנו בטמא ולא נתתי ממנו למת שמעתי בקול ה' אלוקי עשיתי ככל אשר ציוויתני. השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש".

להלכות ברכת האילנות המאמר המלא <

**במסגרת בית ההוראה
ע"ש הרב רזנברג זצ"ל**
עונים רבני בית ההוראה
במשך שעות היממה
לשאלות הלכתיות
בטלפון 02-6488888 שלוחה
31.

**ראש בית המדרש הגאון
רבי יוסף אפרתי שליט"א**
עונה בימים ראשון, שני
ושלישי בין השעות 12:30-
12:00 בשלוחה 5.
ניתן לקבל מידע או לשאול
שאלות באתר בית המדרש
להלכה בהתישבות,
או בכתובת האימייל
bhl@bhl.org.il

לאחר שקיים את מצות הביעור יש מצוה נוספת להתוודות. הווידי הוא אמירת ג' הפסוקים הנזכרים, שהם: בערתי הקודש מן הבית וגו', לא אכלתי באוני ממנו וגו', השקיפה ממעון קדשך מן השמים וגו'. בפסוקים אלו אומר שקיים את מצוות תרומות ומעשרות כדינם. לכן רק מי שהיה לו בשלוש השנים טבל ודאי החייב במעשר שני ונהג בכל הטבל שהיה לו כדין, יכול וחייב להתוודות.

דעת הראב"ד והחינוך שאין מצות וידוי נוהגת אלא בזמן שבית המקדש היה קיים. ולדעת הרמב"ם והסמ"ג מצוה זו נוהגת גם בזמן שאין בית המקדש קיים.

השו"ע בסי' שלא סעי' קמב פסק כדעת הרמב"ם שמצות וידוי נוהגת בזמן הזה. והקשה החכמת אדם בספרו שערי צדק הרי עכשיו שבעוה"ר אנו מפרישים הכל בטומאה, איך אנו יכולים להתוודות ולומר ולא בערתי ממנו בטמא. ישוב לקושיה זו כתב האדר"ת בספרו אחרית השנים[2] שרק אם שעושה שלא ברצון התורה שהוא יכול לבערו בטהרה והוא מבערו בטומאה אינו מתוודה, אבל בזמן הזה שאי אפשר לבער בטהרה יכול להתוודות, אם מקיים את מה שחכמים ציוו ולומר ככל מצותיך אשר ציויתני.

אך החזון איש[3] האריך שמחמת כמה סיבות אין אנו יכולים להתוודות:

1. לא אוכלים בירושלים את המעשר השני.
2. לא נותנים לכהן את התרומה.
3. אין אנו בטוחים שלא עברנו בכל השנים על פרט אחד מדיני תרומות ומעשרות מהדברים המעכבים את הווידי, והרוב אינם מהמדקדקים.

מכיוון שבירושלמי[4] אמרו כעס הוא לפני המקום מי שאומר שעשיתי ככל המצווה ולא עשה. והווידי בזמן הזה הוא רק דרבנן יש לסמוך על השיטות שאין וידוי נוהג בזמן הזה. וכך נוהגים רבים שאינם מתוודים כלל.

אמנם יש מבני ירושלים וכן חלק מבני ספרד שמתוודים ביום טוב אחרון של פסח לאחר תפילת מנחה. אמנם גם באותם מקומות שאומרים את הווידי, ידעו לפני כן שרק אותם שהיה להם טבל שטבול למעשר שני והפרישו אותו כדין, יתוודו, אבל אם לא היה להם טבל כלל, א"כ על מה יתוודו.

הנוהגים להתוודות, דעת הגרי"ש אלישיב שיקראו את הפסוקים מתוך חומש דווקא אך לא יוציאו ספר תורה שכן יש לחוש לשיטות[5] שבקריאה בציבור מתוך ספר תורה צריך לברך [ויש שנהגו להוציא ס"ת ולקרוא בן]. ועדיף שיכוונו שאומרים כן דרך תפילה שמא לא קיימו בכל השנים את דיני תרומות ומעשרות כדין במזיד או אפילו בשוגג.

תזכורת למנויי קרן המעשרות: את המטבעות שחיללתם עליהם מעשר שני ורבעי אנו מבערים. עליכם רק לדאוג שלא ישאר לכם טבל החייב ביעור כמבואר לעיל.

אפשר לחלל על המטבעות שבקרן עד ערב שביעי של פסח שעה לפני השקיעה גם מעשר שני השווה פחות מפרוטה. לאחר מכן (ביו"ט ובשבת שלאחריו אפשר לחלל רק מעשר שני שלא חייב בביעור). ביום ראשון משעות הצהרים יהיו בעזרת השם בקרן שוב מטבעות עם פרוטה חמורה.

- [1] דברים יד, כח.
- [2] פרק א'
- [3] דמאי סי' ב'
- [4] מעשר שני פ"ה הל' יב.
- [5] שו"ת תורת רפאל סי' ב'.

בברכת פסח כשר ושמח, מוכירות בית המדרש

אם אינך רואה מייל זה כראוי לחץ כאן

הודעה זו נשלחה ל- testing@example-domain.com ע"י bhl@bhl.org
הסרה מרשימת התפוצה דווח על ספאם

InforUMobile מערכת רב ערוצית לקשר עם הלקוח